

hy, že zákon o úraz. pojišťování (viz § 5—8) stanovil přesně způsob a objem nároku na odškodnění, o němž rozhoduje výlučně pojišťovna, a, pokud nárok ten nebyl jí uznán, rozhodčí soud pojišťovny, jednak pak dlužno poukázat k okolnosti, že rozhodčí soud pojišťovny může rozhodovati pouze o nárocích proti pojišťovně, nikoli však o nárocích proti podnikateli. Žalobce domáhá se ve sporu, o němž tuto jde, odsouzení žalované firmy jako podnikatelky a zároveň jako vlastnice vlečné dráhy k náhradě bolestného z úrazu, který utrpěl při provozu této vlečné dráhy, a za nějž žalovanou stranu činí zodpovědnou dle zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. Předmětem sporu jest tedy nárok na odškodné, který zřejmě žalobci jako osobě v podniku žalované strany proti úrazu pojištěné proti pojišťovně nepřísluší, a kterou dle § 46 zákona o úraz. poj. jest oprávněn i proti podnikateli uplatňovati jen za podmínek tohoto zákonného předpisu. Leč ustanovení tohoto paragrafu nelze rozuměti tak, že by pořad práva byl přípustným pouze pro takovou žalobu na zaplacení bolestného, nebo jiného nároku vedle druhého odstavce § 46 cit. zák., v níž by žalobce uvedl, a nabídl o tom důkazy, že podnikatel mu způsobil podnikový úraz úmyslně, a naopak že by pořad práva byl vyloučen, kdyby žaloba takového tvrzení neobsahovala, a že by pak byl výlučně příslušným rozhodčí soud pojišťovny. Okolnost, zda-li žalobce v žalobě nebo za sporu tato tvrzení uvedl, anebo prokázal, čili nikoli, nemá s otázkou přípustnosti pořadu práva co činiti, jsouc pouze rozhodnou o tom, zdali žaloba bude úspěšnou, či nikoli.

Čís. 636.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Byl-li předchůdcem v pachtu manžel anebo člen rodiny, netřeba, by požadovatel převzal zároveň nemovitosti, s nimiž jest požadovaný pozemek spoluobděláván.

(Rozh. ze dne 24. srpna 1920, R II 226/20.)

Požadovací nárok pachtýřův týkal se pozemku, jež až do roku 1904 obhospodařoval požadovatelův bratr společně se svou nemovitostí, již však v r. 1904 prodal. Požadovatel dostal po bratrovi pozemek do pachtu teprve r. 1909, načež jej obhospodařoval společně se svou nemovitostí po otci zděděnou. Soud první stolice požadovací nárok přiznal. Soud rekursní nárok zamítl v podstatě z těchto důvodů: Závěrečná věta prvního odstavce § 1 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., dle níž požadovatel může si započítati pachtovní dobu svých právních předchůdců v držbě nemovitostí, s nimiž jest požadovaný pozemek společně obděláván, platí dle znění a účelu zákona i tehdy, kdy právním předchůdcem byl člen rodiny i tehdy, jde-li o osobu cizí. V obojím případě se vyžaduje, by celý hospodářský celek přešel zároveň, čehož v případě, o němž jde, nebylo.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

K právnímu názoru rekursního soudu, vedle něhož i v případě, kde předchůdcem v pachtu byla manželka požadovatelova nebo někdo z rodiny, lze jen tehda započísti předchůdceovu pachtovní dobu, převezme-li požadovatel zároveň nemovitosti, s nimiž jest požadovaný pozemek spoluobděláván, přisvědčiti nelze. Zákon připouští započtení předchůdceovy doby jednak v případech, kde předchůdcem v pachtu byla manželka požadovatele nebo někdo z jejich rodin, jednak v případech, kde předchůdcem v pachtu byla sice osoba, jež není ani manželkou ani nikým z rodiny, ale požadovatel jest zároveň nástupcem v držbě nemovitostí, s nimiž jest požadovaný pozemek spolu obděláván. V onom případě jest důvodem započtení, by pozemek zůstal v rodině, v tomto hospodářská souvislost požadovaného pozemku s jinými převzatými nemovitostmi. Tento výklad zákona podává se z doslovu i ducha zákona, jakož i z úvahy, že při právním názoru rekursního soudu byla by zmínka o manželce a členech rodiny vedle jinakých právních předchůdců zcela zbytečnou, poněvadž by pak osobní poměr požadovatele k jeho předchůdci v pachtu neměl právního významu.

Čís. 637.

Úplata za užívání najaté věci nemusí býti peněžitá. Lze poskytnouti úplatu i tím, že dán pronajímateli jiný předmět do užívání.

(Rozh. ze dne 24. srpna 1920, Rv II 119/20.)

Místní dráhy A—B a C—D měly společného koncesionáře, jenž roku 1911 z důvodů provozních nařídil, by dvě těžší lokomotivy dráhy A—B byly dočasně odevzdány ku provozu dráze C—D proti tomu, že tato odevzdá dráze A—B své dvě lokomotivy. Tento změněný stav trval po řadu let, průběhem jichž ustavily se společnosti obou drah. R. 1915 vrátila společnost dráhy A—B společnosti dráhy C—D její lokomotivy, požadující vrácení svých lokomotiv. Byly jí vráceny roku 1917 ve stavu poškozeném, jenž vyžadoval nákladných oprav. Dráha A—B podala dne 24. června 1919 žalobu na dráhu C—D na náhradu vynaložených nákladů. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě pouze potud, pokud žalovaná strana za sporu uznala náhradní závazek, jinak ji zamítl. Po právní stránce uvedl v důvodech mimo jiné: Vzájemný poměr smluvní, ve kterém by se v tomto případě následkem vzájemné výměny užívání lokomotiv octly obě akciové společnosti místních drah, bylo by lze považovati jenom za poměr nájemní. Za vzájemnou půjčku nelze takový poměr považovati proto, poněvadž schází zde hlavní rys půjčky totiž bezplatnost smlouvy. Půjčka jest totiž zásadně smlouvou bezplatnou a když jeden půjčí druhému věc jenom proto, že mu týž půjčí věc jinou, pak nelze již o bezplatnosti mluvíti, poněvadž půjčka není pouhou úsluhou, nýbrž se stala jenom proto, že se užívání věci vzájemně vyměňuje, tedy za výhodu jedné strany postupuje se výhoda druhé straně jako úplata. Užívání věci na jedné straně odpovídá úplatě na straně druhé. Podobně by tomu bylo, kdyby jeden druhému poskytl užívání bytu v domě vlastním za to,